

Uzasadnienie

Regionalny dyrektor ochrony środowiska zgodnie z delegacją ustawową zawartą w art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 r. poz. 916 z późn. zm.) ustanawia w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, kierując się koniecznością utrzymania i przywracania do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000. Plan zadań ochronnych może być zmieniony, jeżeli wynika to z potrzeb ochrony tych siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt.

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Wzgórza Bukowe PLH320020 został ustanowiony zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 29 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Wzgórza Bukowe PLB320020 (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego, poz. 1932). Powyższy akt został zmieniony zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 7 lipca 2017 r. (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego, poz. 3075).

W związku z zarzutami formalnymi Komisji Europejskiej z dnia 9 czerwca 2021 r., zn. INFR(2021)2025, C(2021)2179, dotyczącymi obowiązku ustalenia precyzyjnych celów ochrony dla każdego obszaru Natura 2000, koniecznym stało się doprecyzowanie celów działań ochronnych wyznaczonych dla niniejszego obszaru. Zgodnie z ww. stanowiskiem Komisji Europejskiej funkcja celów ochrony polega na określeniu, jaki stan gatunków i typów siedlisk na danym obszarze należy osiągnąć, tak aby obszar ten mógł przyczynić się do osiągnięcia ogólnego celu, jakim jest właściwy stan ochrony tych gatunków i typów siedlisk (art. 2 ust. 2 dyrektywy siedliskowej) na poziomie krajowym, biogeograficznym lub europejskim. Zgodnie z wykładnią przedstawioną przez Komisję Europejską aby spełnić tę funkcję, cele ochrony muszą być:

- 1) indywidualnie określone dla danego obszaru, tj. ustalone na poziomie obszaru;
- 2) kompleksowe, tj. obejmujące wszystkie gatunki i typy siedlisk będące przedmiotem zainteresowania Wspólnoty na mocy dyrektywy siedliskowej, które występują w obszarze Natura 2000;
- 3) indywidualnie określone dla przedmiotu ochrony, tj. jasno wskazywać konkretny typ siedliska lub gatunek na danym obszarze;
- 4) indywidualnie określone pod kątem pożądanego stanu ochrony, tj. wyraźnie określające stan, jaki typ siedliska i gatunek na danym obszarze mają osiągnąć; pożądaný stan musi być:
 - a) ilościowy i mierzalny (cele ilościowe, które mogą być uzupełnione celami jakościowymi, takimi jak opis właściwego stanu siedliska lub struktury populacji), jak również raportowalny (umożliwiający monitorowanie);
 - b) realistyczny (uwzględniający rozsądne ramy czasowe i nakłady), spójny (umożliwiający zastosowanie takich samych atrybutów i wskaźników dla przedmiotów ochrony w różnych obszarach);

- c) kompleksowy (atributy i cele powinny obejmować specyfikę danego przedmiotu ochrony i umożliwiać opisanie jego stanu ochrony jako właściwy lub niewłaściwy);
- d) precyzyjne w odniesieniu do „utrzymania” lub „odtworzenia” stanu ochrony przedmiotu ochrony (odpowiedni poziom ambicji określający niezbędne środki ochrony);
- e) odpowiadać ekologicznym wymaganiom dotyczącym typów siedlisk przyrodniczych wymienionych w załączniku I i gatunków wymienionych w załączniku II występujących na tych obszarach;
- f) odzwierciedlać znaczenie obszaru dla zachowania lub odtworzenia, we właściwym stanie ochrony, typów siedlisk i gatunków.

W związku z powyższym, w oparciu o najnowsze dane wynikające z badań terenowych przeprowadzonych w latach 2016-2022 na potrzeby uzupełnienia stanu wiedzy o wybranych przedmiotach ochrony w obszarze (opracowanie ekspertyz zostało zlecone m.in. w ramach realizacji projektu nr POIS.02.04.00-00-0191/16 pn.: „Inwentaryzacja cennych siedlisk przyrodniczych kraju, gatunków występujących w ich obrębie oraz stworzenie Banku Danych o Zasobach Przyrodniczych”, współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Spójności w ramach Programu Infrastruktura i Środowisko), doprecyzowano zapisy celów działań ochronnych).

Zatem, szczegółowe cele działań ochronnych określono na poziomie wskaźników stanu ochrony odpowiadających poszczególnym parametrom stanu ochrony w ten sposób, żeby były określone docelowe, wynikające z metodyki Państwowego Monitoringu Środowiska Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, konkretne miary wskaźników.

Cele działań ochronnych dla siedlisk przyrodniczych oraz gatunków sformułowano w załączniku nr 2 na podstawie dokumentacji oraz wyników następujących aktualnych ekspertyz:

1. Dokumentacja do planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000 Wzgórza Bukowe PLH320020 (Ziarnek K. 2013).
2. Stachowiak i in. 2015. Uzupełnienie stanu wiedzy o wybranych przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony wynikających z planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 Wzgórza Bukowe PLH320020 (w zakresie inwentaryzacji źródeł zanieczyszczeń w zlewni rzeki Płoni oraz inwentaryzacji i określenia stanu populacji wydry) i Dolna Odra PLH320037 opracowanych w ramach projektu POIS.05.03.00-00-186/09-00 „Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 na obszarze Polski”.
3. Kaliciuk J., Rek T. 2020-2022. Uzupełnienie stanu wiedzy o występowaniu i stanie populacji kumaka nizinnego oraz traszki grzebieniastej w obszarze Natura 2000 Wzgórza Bukowe PLH320020.
4. Urbańska M. 2019. Uzupełnienie stanu wiedzy o występowaniu i stanie ochrony skójki gruboskorupowej na obszarze Natura 2000 Wzgórza Bukowe PLH320020.
5. Zapart A. 2022. Uzupełnienie stanu wiedzy o występowaniu i stanie ochrony mopka

zachodniego oraz nocka dużego na obszarze Natura 2000 Wzgórza Bukowe PLH320020.

Należy mieć na uwadze, iż cele działań ochronnych dla wybranych przedmiotów ochrony (wszystkich siedlisk przyrodniczych, trzepli zielonej oraz zalotki większej) zostały sporządzone w oparciu o pierwotną dokumentację PZO dla obszaru PLH320037 (BULiGL w Gorzowie Wlkp. 2013), która nie zawierała szczegółowych danych dot. oceny stanu ochrony (dokonano jedynie oceny wybranych stanowisk siedlisk, dla zalotki oraz trzepli nie dokonano oceny stanu populacji oraz siedliska). Dokumentacja nie zawiera również wiarygodnych danych dot. powierzchni i stanu siedliska przyrodniczego 7220 (brak badań). Ponadto, dokumentacja była sporządzana w okresie dopiero opracowywanych metodyk PMS (2010 – 2015). Aktualnie trwają prace w zakresie uzupełnienia stanu wiedzy o siedlisku 7220, wyniki tych prac pozwolą w przyszłym roku dokonać weryfikacji SDF, weryfikacji zagrożeń, celów oraz działań ochronnych. W przypadku trzepli i zalotki trwa obecnie ponowiona, już czwarta próba wyłonienia wykonawcy ekspertyzy w zakresie uzupełnienia stanu wiedzy (tut. organ uzyska dane w 2023 roku). Uwzględniając powyższe w przypadku wybranych przedmiotów ochrony przy formułowaniu szczegółowych celów zrezygnowano z opisu wybranych wskaźników (w większości pomocniczych/fakultatywnych) lub określania konkretnych miar ocen, dla których tut. Organ nie dysponuje wystarczającymi danymi, tj.:

- dla siedliska 3150 **Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion*** nie określono celów dla wskaźników pomocniczych: „odczyn wody”, „fitoplankton”, „zooplankton”.
- dla siedliska 6210* **Murawy kserotermiczne** – nie określono celów dla wskaźników pomocniczych: „zachowanie strefy ekotonowej”, „liczba gatunków storczykowatych”.
- dla siedliska 6510 **Ekstensywnie użytkowane niżowe łąki świeże (*Arrhenatherion*)** - nie określono celów dla wskaźników pomocniczych: „struktura przestrzenna płatów siedliska”, „wojłok (martwa materia organiczna)”, „udział dobrze zachowanych płatów siedliska”.
- dla siedliska 7220 **Źródlika wapienne ze zbiorowiskami *Cratoneurion commutati*** - nie określono celów dla wskaźników kardynalnych: „proces wytrącania się martwicy wapiennej”, „występowanie martwicy wapiennej”.

Przy określaniu celów dla poszczególnych wskaźników uwzględniano obecny stan, ale także realne możliwości zachowania lub utworzenia danej oceny (także biorąc pod uwagę fakt, iż aktualnie obowiązujący Plan Zadań Ochronnych dla obszaru wygasa w roku 2024) dlatego w wielu przypadkach nie było realnej możliwości uzyskania oceny właściwej (FV). Obniżone oceny stanu oraz brak realnych możliwości ich poprawy nie zawsze są efektem antropopresji, mogą one wynikać także z lokalnych uwarunkowań (siedlisko lub gatunek nie mają w obszarze optymalnych warunków dla występowania), występowania siedlisk/gatunków na granicy zasięgów, zmian abiotycznych (np. zmian klimatu, zmniejszenia ilości opadów etc.). W szczególności dotyczy to siedlisk i gatunków zależnych od wód (np.: 91D0, 91E0, skójka gruboskorupowa, traszka grzebieniasta). Inną kwestią są ponadto często nieodwracalne zaburzenia warunków wodnych (odwodnienia bądź obniżanie się poziomów wód powierzchniowych i podziemnych na skutek zmian klimatu) skutkujące dla siedlisk i gatunków hydrogenicznych całym szeregiem negatywnych następstw objawiających się obniżeniem ocen wielu wskaźników (np. dla siedliska 91D0 trwałe zaburzenie warunków

wodnych skutkuje obniżeniem wszystkich ocen powiązanych ze strukturą jakościową i ilościową roślinności) i brakiem realnych perspektyw ich poprawy. Dodatkowo w przypadku traszki, podczas badań prowadzonych na potrzeby uzupełnienia stanu wiedzy realizowanego w latach 2020-2021 niewykryto istniejących stanowisk gatunku mimo występowania co najmniej kilku potencjalnych stanowisk. Przypuszcza się, iż miało to związek z okresowo bardzo złymi warunkami hydrologicznym i wyjątkowo niskim stanem wód w zbiornikach. Z uwagi na to, iż w różnych latach obserwuje się zmienne warunki wodne w obszarze, należy mieć nadzieję, iż w najbliższej przyszłości gatunek ten zostanie jednak ponownie odnaleziony.

Na podstawie szczegółowej inwentaryzacji przeprowadzonej na potrzeby uzupełnienia stanu wiedzy o wybranych przedmiotach ochrony (mopek, nocek duży, kumak nizinny, traszka grzebieniasta, wydra, skójka gruboskorupowa) w obszarze zaktualizowano i uszczegółowiono istniejące i potencjalne zagrożenia, co było podstawą zmiany załącznika nr 3 zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych z 2014 r., który w niniejszej zmianie zarządzenia przyjął nr 1. Dla pozostałych przedmiotów ochrony dokonano stylistycznej korekty opisów wybranych zagrożeń oraz ujednotaczono ich numerację. Z uwagi na w znacznej mierze nieaktualne już działania z zakresu monitoringu stanu przedmiotów ochrony, uwzględniając pozostały dwuletni okres obowiązywania PZO oraz nowe wytyczne wynikające z uzupełnienia stanu wiedzy, dokonano nowelizacji załącznika nr 5a, który w niniejszej zmianie przyjął nr 3.

W związku z regulacją art. 28 ust. 3 i 4 ustawy o ochronie przyrody sporządzający projekt planu zadań ochronnych, o którym mowa w ust. 1, umożliwi zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, udział w pracach związanych ze sporządzaniem tego projektu oraz zapewni możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r. poz. 1029 z późn. zm.), w postępowaniu którego przedmiotem jest sporządzenie projektu dokumentu.

Obwieszczeniem z dnia 9 listopada 2021 r. (znak: WOPN-ON.6320.6.2021.RCh) Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie poinformował o przystąpieniu do sporządzenia zmiany zarządzenia w sprawie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Wzgórza Bukowe.

dniu obwieszczeniem z dnia 19 września 2022 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie podał do publicznej wiadomości informację o:

- sporządzeniu projektu zmiany planu zadań ochronnych,
- możliwości zapoznania się z niezbędną dokumentacją sprawy oraz o miejscu, w którym jest ona wyłożona do wglądu,
- możliwości składania do niego uwag i wniosków do dnia 17 października 2022 roku.

Powyższy obowiązek w zakresie podania ww. informacji do publicznej wiadomości wykonano zgodnie z czynnościami określonymi w przepisie art. 3 ust. 1 pkt 11 ustawy z dnia

3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, publikując w ustawowo przewidzianym terminie wskazane wyżej informacje w formie obwieszczenia z dnia 19 września 2022 (sygnatura: WOPN.6320.17.2022 PW):

- 1) na stronie Biuletynu Informacji Publicznej (BIP) Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie,
- 2) na tablicy ogłoszeń w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie,
- 3) na tablicy ogłoszeń wszystkich jednostek samorządu terytorialnego objętych granicami obszaru Natura 2000,
- 4) w prasie o odpowiednim do rodzaju dokumentu zasięgu (Kurier Szczeciński z dnia 19.09.2022).

W procedurze konsultacji społecznych projektu zarządzenia do tut. Urzędu wpłynęły uwagi i wnioski ze strony następujących podmiotów:

1. Nadleśnictwo Gryfino,
2. Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie.

Uwagi rozpatrzono w sposób następujący:

Lp.	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia
1.	Nadleśnictwo Gryfino	<p>Załącznik nr 1.</p> <p>7220 Źródlika wapienne ze zbiorowiskami <i>Cratoneurion commutati</i></p> <p>Zapis w projekcie:</p> <p>3) Zagrożenia potencjalne: B07 - inne rodzaje praktyk leśnych, nie wymienione powyżej. Ad 3) Zrywka drewna lub ich rozjeżdżanie np. quadami.</p> <p>Uwaga:</p> <p><i>Opis zagrożenia dotyczący zrywki drewna należy usunąć, gdyż siedlisko to nie jest użytkowane, a wykonawca prac leśnych nie może wykonywać zrywki drewna przez m.in. to siedlisko przyrodnicze. Wynika to w pełni z zasad i kryteriów certyfikacji FSC i PEFC, które są wdrożone w jednostkach RDLP w Szczecinie. Poza tym siedlisko to nie występuje na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Gryfino.</i></p>	<p>Uwagę przyjęto do wiadomości i nie uwzględniono.</p> <p>Projekt zarządzenia nie obejmował swym zakresem merytorycznej korekty zagrożeń dla siedlisk przyrodniczych. Zapisy pozostawiono w pierwotnym brzmieniu z powodu braku zaktualizowanych danych nt. siedliska w obszarze. Należy także nadmienić, iż naturalną konsekwencją występowania siedlisk w obszarach leśnych jest formułowanie zagrożeń istniejących lub potencjalnych</p>

			związanych z aktualnym lub potencjalnym gospodarowaniem w lasach.
2.	Nadleśnictwo Gryfino	<p>Załącznik nr 1.</p> <p>9110 Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagenion</i>)</p> <p>Zapis w projekcie:</p> <p>Zagrożenia istniejące: 1) B02.04 - usuwanie martwych i umierających drzew 5) G05.01 - wydeptywanie, nadmierne użytkowanie</p> <p>Ad. 1) Brak lub niedostatek martwego drewna w ekosystemie, ew. zostawiona tylko gałęziówka, brak zróżnicowania (martwego drewna grubego, zarówno stojącego jak i leżącego, wywrotów i złomów).</p> <p>Ad. 5) Młodniki i tyczkowiny bukowe o uproszczonej strukturze drzewostanu i ubogim runie zajmujące rozległe powierzchnie. Lasy intensywnie wydeptywane, pocięte szlakami, rozjeżdżane quadami, rowerami górskimi. Rębnia gniazdowa, ekspansja roślinności porębowej (trzcinnik pospolity). Małe, izolowane płyty siedliska po włączeniu ich w całości w rozległą powierzchnię manipulacyjną objętą rębnią IIa i skutecznym zainicjowaniu odnowienia tracą swe cechy i gatunki typowe (pod rozległymi młodnikami bukowymi zaciera się zróżnicowanie siedliskowe w buczynach). Podobnie małe płyty mogą zostać zniszczone po realizacji rębni gniazdowej. Brak (znikomy udział) luk i halizn (do 15 arów) porośniętych trawami, orlicą, wrzosem, ew. zarastających krzewami, osiką i brzożami.</p> <p>Zagrożenia potencjalne: 6) B07 - inne rodzaje praktyk leśnych, nie wymienione powyżej</p> <p>Ad. 6) Zmniejszanie powierzchni i udziału oraz izolacja zachowanych płatów starych drzewostanów pogarsza warunki ochrony typowej dla buczyn fauny i mikrobioty - gatunków kręgowców (np. dzięcioła czarnego, siniaka muchołówki małej, popielicy),</p>	<p>Uwagę przyjęto do wiadomości i nie uwzględniono.</p> <p>Projekt zarządzenia nie obejmował swym zakresem merytorycznej korekty zagrożeń dla siedlisk przyrodniczych.</p> <p>Zapisy pozostawiono w pierwotnym brzmieniu z powodu braku zaktualizowanych danych nt. siedliska w obszarze. Należy także nadmienić, iż zupełnie naturalną jest sytuacja formułowania zagrożeń istniejących lub potencjalnych związanych z gospodarką leśną dla leśnych siedlisk przyrodniczych podobnie jak na terenach rolniczych formułuje się zazwyczaj zagrożenia związane z rolnictwem.</p>

bezkręgowców (np. ślimaka ostrokrawędzistego, kozioroga bukowca, ciołka matowego) i grzybów (np. soplówki bukowej, smoluchy bukowej, suchogłówki korowej).

Zrywka drewna ciężkim sprzętem przy niezamarzniętej glebie powoduje zniszczenia w runie, przemieszczanie i ugniatanie gleby, niszczenie grzybni grzybów mykoryzowych, ułatwia rozprzestrzenianie się niecierpka drobnokwiatowego. Przetrzymanywanie pozyskanego drewna na nasłonecznionych miejscach w lesie, w okresie rójki bezkręgowców ksylobiontycznych - gatunków typowych dla siedliska (kozioróg bukowiec, ciołek matowy), a następnie wywóz tego drewna.

Uwaga:

Intencją planu zadań ochronnych nie może być „sztuczne” zwiększanie zasobów martwego drewna, lecz powinno być uzależnione od naturalnych procesów wydzielania się drzew, a konsekwentne pozostawianie drzew martwych, zamierających, drzew zahubionych, wykrotów i złomów oraz pozostawianie w cięciach rębnych biogrup stanowiących 5% użytkowanego rębnie drzewostanu, tak by w przyszłym pokoleniu drzewostanu mogły one tworzyć grupy drzew starych, a docelowo budować zasoby wielkowiecowego martwego drewna, jest uregulowane odrębnymi instrukcjami i zasadami oraz zobowiązaniami (m.in. FSC i PEFC) obowiązującymi w jednostkach RDLP w Szczecinie. Dotychczasowe działania w tym zakresie są w pełni skuteczne i wystarczające, a liczba drzew biocenotycznych rozliczana ostępowo spełnia swoje zadania. Lasy Puszczy Bukowej są jednym z wielu obszarów o najwyższym wskaźniku martwego drewna w RDLP Szczecin, dlatego nie zachodzi potrzeba nagłego wzmożenia zapisów tym zakresie.

Wskaźnik miąższości martwego drewna dla Nadleśnictwa Gryfino wynosi 9,1 m³/ha, natomiast dla Obrębu Rozdoły wynosi blisko 14,5 m³/ha, gdzie średnia miąższość martwego drewna dla RDLP w Szczecinie wynosi ok. 3,8 m³/ha. Został on obliczony zgodnie z Instrukcją Urządzania Lasu. Wobec tego zapis o braku lub niedostatku martwego drewna jest nietrafiony i należy go usunąć lub doprecyzować zależne od niego działania ochronne do konkretnych wydzieleń.

Ustosunkowując się do treści zagrożenia G05.01 informuję, iż rębnię gniazdową Nadleśnictwo Gryfino kontynuuje tylko na 5 wydzieleniach, wcześniej zainicjowanych. Dotyczy to powierzchni, gdzie siedlisko 9110 zajmuje niewielki ułamek powierzchni manipulacyjnej (łącznie 11%) i stanowi z reguły siedlisko silnie zniekształcone. Wobec tego, zapis o rębni gniazdowej niszczącej płaty siedliska 9110, którą użytkowane są drzewostany jest niezgodny ze stanem faktycznym. Natomiast młodniki i tyczkowiny bukowe w tej klasie wieku, naturalnie występują w uproszczonej strukturze drzewostanu i ubogim runie, gdyż charakteryzują się dużym zwarcie dla prawidłowego rozwoju. W większości przypadków drzewostany w siedlisku przyrodniczym 9110 zagospodarowane są rębnią częściową, która jest dedykowana dla buczyn.

Przepisy wewnętrzne w LP nie dopuszczają docelowego pozostawiania luk i halizn, gdyż zaliczone są do kategorii gruntów leśnych niezalesionych przeznaczonych do odnowienia.

Ustosunkowując się do treści zagrożenia B07 informuję, iż średni wiek drzewostanów dla Obrębu Rozdoły (obszar Wzgórz Bukowych) wynosi 89 lat. W przypadku przeciętnego wieku doszło do znacznego odstępstwa, tj. średni wiek drzewostanów jest większy o ponad

		<p>15 lat od połowy orientacyjnego średniego wieku rębności. W przypadku znacznego odstępstwa, stan zasobów drzewnych Nadleśnictwa należy korygować w kierunku stanu pożądanego. Jest to nieodzowny element gospodarki leśnej, aby nie doprowadzić do znacznego zachwiania struktury wieku drzewostanów.</p>	
3.	Nadleśnictwo Gryfino	<p>Załącznik nr 1.</p> <p>9130 Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae Fagenion, Galio odorati- Fagenion</i>)</p> <p>Zapis w projekcie:</p> <p>Zagrożenia istniejące: 1) B02.04 - usuwanie martwych i umierających drzew 3) G05.01 - wydeptywanie, nadmierne użytkowanie</p> <p>Ad. 1) Brak lub niedostatek martwego drewna w ekosystemie, ew. zostawiona tylko gałęziówka, brak zróżnicowania (martwego drewna grubego, zarówno stojącego jak i leżącego, wywrotów i złomów).</p> <p>Ad. 3) Homogenizacja siedliska poprzez realizację rębni częściowych wielkopowierzchniowych na rozległych obszarach i inicjowanie tych zabiegów w kolejnych, blisko siebie położonych wydzieleniach w krótkich odstępach czasu, bez pozostawiania płatów lasu z zachowanym i zwartym drzewostanem macierzystym wraz z runem i gatunkami typowymi dla siedliska. Niekorzystne dla siedliska skutki ma wprowadzanie dębów w następstwie rębni gniazdowych (niekorzystny efekt nie tylko krótkoterminowy, ale też przy uzyskanym zwartym drzewostanie dębowym w miejscu takim następuje degeneracja siedliska). Przy inicjowaniu odnowień za pomocą talerzowania gleby, brak płatów nienaruszonego runa powoduje duże straty wśród gatunków typowych dla siedliska i ułatwia inwazję gatunku obcego - niecierpka drobnokwiatowego oraz apofitów (głównie</p>	<p>Uwagę przyjęto do wiadomości i nie uwzględniono.</p> <p>Projekt zarządzenia nie obejmował swym zakresem merytorycznej korekty zagrożeń dla siedlisk przyrodniczych.</p> <p>Zapisy pozostawiono w pierwotnym brzmieniu z powodu braku zaktualizowanych danych nt. siedliska w obszarze. Należy także nadmienić, iż zupełnie naturalną jest sytuacja formułowania zagrożeń istniejących lub potencjalnych związanych z gospodarką leśną dla leśnych siedlisk przyrodniczych podobnie jak na terenach rolniczych formułuje się zazwyczaj zagrożenia związane z rolnictwem.</p>

		<p>jeżyn). Brak (znikomy udział) luk i halizn (do 15 arów) porośniętych trawami, pokrzywami, jeżynami, zaroślami czarnego bzu, wierzby iwy i osikami. Młodniki i tyczkowiny bukowe o uproszczonej strukturze drzewostanu i ubogim runie. Zmniejszanie powierzchni i udziału oraz izolacja zachowanych.</p> <p>Uwaga:</p> <p><i>Uwagi do zagrożenia B02.04 analogiczne jak dla siedliska 9110. Ustosunkowując się do zagrożenia G05.01 informuję, iż rębnię gniazdową Nadleśnictwo Gryfino kontynuuje tylko na 7 wydzieleniach, wcześniej zainicjowanych. Dotyczy to powierzchni, gdzie siedliska 9130 stanowią z reguły siedliska silnie zniekształcone lub niewielkie powierzchnie wydzielenia. Wobec tego, zapis o rębni gniazdowej niszczącej płaty siedliska 9130, którą użytkowane są drzewostany jest niezgodny ze stanem faktycznym. Natomiast młodniki i tyczkowiny bukowe w tej klasie wieku, naturalnie występują w uproszczonej strukturze drzewostanu i ubogim runie, gdyż charakteryzują się dużym zwarcie dla prawidłowego rozwoju. W większości przypadków drzewostany w siedlisku przyrodniczym 9130 zagospodarowane są rębnią częściową, która jest dedykowana dla buczyn. Dlatego też zagospodarowanie drzewostanów cięciami częściowymi nie powinno stanowić zagrożenia dla siedlisk przyrodniczych 9130, gdyż manual dla siedlisk przyrodniczych nie wyklucza prowadzenia drzewostanów rębniami częściowymi. Przepisy wewnętrzne w LP nie dopuszczają docelowego pozostawiania luk i halizn, gdyż zaliczone są do kategorii gruntów leśnych niezalesionych przeznaczonych do odnowienia.</i></p>	
4.	Nadleśnictwo Gryfino	<p>Załącznik nr 1.</p> <p>9160 Grąd subatlantycki (<i>Stellario-Carpinetum</i>)</p> <p>Zapis w projekcie:</p>	<p>Uwagę przyjęto do wiadomości i nie uwzględniono.</p> <p>Projekt zarządzenia nie</p>

	<p>Zagrożenia istniejące: 1) I02 - problematyczne gatunki rodzime 3) B02.04 - usuwanie martwych i umierających drzew Ad. 1) Lokalnie znaczący udział gatunków obcych ekologicznie w drzewostanie, zwłaszcza sosny pospolitej. Ad. 3) Brak lub niedostatek martwego drewna w ekosystemie, ew. zostawiona tylko gałęziówka, brak zróżnicowania (martwego drewna grubego, zarówno stojącego jak i leżącego, wywrotów i złomów). Zagrożenia potencjalne: 5) B07 - inne rodzaje praktyk leśnych, nie wymienione powyżej Ad. 5) Nie wyodrębnienie pasm siedlisk grądowych w leśnym podziale powierzchniowym w efekcie brak przejściowych (grądowych) drzewostanów między łągami z olszami i jesionami a buczynami. Brak (znikomy udział) luk i halizn (do 15 arów) porośniętych bylinami i zaroślami głógów i leszczyny. Brak siedlisk grądowych chronionych biernie. Duże powierzchnie siedlisk grądowych znajdują się poza lasami państwowymi (problematyczna trwałość i perspektywy, zwłaszcza na terenach podmiejskich).</p> <p>Uwaga:</p> <p><i>Odnosząc się do zagrożenia I02 informuję, iż aneks nr 3 z dnia 27.08.2014 r. do porozumienia nr 1/2009 dopuszcza udział So do 30% w orientacyjnym składzie gatunkowym dla siedlisk przyrodniczych w stanie zachowania „C”. Są to siedliska, które zostały zniekształcone w poprzednim systemie gospodarczym (historyczne), które w obecnym czasie są przebudowywane do zgodności składu gatunkowego z siedliskiem. Uwagi do zagrożenia B02.04 analogiczne jak dla siedliska 9110. Ustosunkowując się do zagrożenia B07 informuję, iż siedliska grądowe zostały wyodrębnione w leśnym podziale powierzchniowym. Dodatkowo, siedliska grądowe jako ekosystemy</i></p>	<p>obejmował swym zakresem merytorycznej korekty zagrożeń dla siedlisk przyrodniczych.</p> <p>Zapisy pozostawiono w pierwotnym brzmieniu z powodu braku zaktualizowanych danych nt. siedliska w obszarze. Należy także nadmienić, iż zupełnie naturalną jest sytuacja formułowania zagrożeń istniejących lub potencjalnych związanych z gospodarką leśną dla leśnych siedlisk przyrodniczych podobnie jak na terenach rolniczych formułuje się zazwyczaj zagrożenia związane z rolnictwem.</p>
--	--	--

		referencyjne (chronione biernie) występują na 14% wydzieleń z siedliskiem 9160 w obrębie Rozdoły. Wobec czego, zagrożenie to należy usunąć.	
5.	Nadleśnictwo Gryfino	<p>Załącznik nr 1.</p> <p>9190 Kwaśne dąbrowy (<i>Quercion roboripetraeae</i>)</p> <p>Zapis w projekcie:</p> <p>Zagrożenia istniejące: 1) B02.04 - usuwanie martwych i umierających drzew Ad. 1) Niedostatek martwego drewna.</p> <p>Uwaga:</p> <p><i>Uwagi do zagrożenia B02.04 analogiczne jak dla siedliska 9110.</i></p>	<p>Uwagę przyjęto do wiadomości i nie uwzględniono.</p> <p>Projekt zarządzenia nie obejmował swym zakresem merytorycznej korekty zagrożeń dla siedlisk przyrodniczych.</p> <p>Zapisy pozostawiono w pierwotnym brzmieniu z powodu braku zaktualizowanych danych nt. siedliska w obszarze. Należy także nadmienić, iż zupełnie naturalną jest sytuacja formułowania zagrożeń istniejących lub potencjalnych związanych z gospodarką leśną dla leśnych siedlisk przyrodniczych podobnie jak na terenach rolniczych formułuje się zazwyczaj zagrożenia związane z rolnictwem.</p>
6.	Nadleśnictwo Gryfino	<p>Załącznik nr 1.</p> <p>91D0* Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis</i>, <i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i>, <i>Pino mugo-Sphagnetum</i>, <i>Sphagno girgensohniiPiceetum</i>) i brzożowososnowe bagienne lasy borealne</p> <p>Zapis w projekcie:</p> <p>Zagrożenia potencjalne: 5) B07 Inne rodzaje praktyk leśnych nie wymienione powyżej Ad. 5. Rębnie zupełne i gniazdowe w strefie zlewni bezpośredniej.</p>	<p>Uwagę przyjęto do wiadomości i nie uwzględniono.</p> <p>Projekt zarządzenia nie obejmował swym zakresem merytorycznej korekty zagrożeń dla siedlisk przyrodniczych.</p> <p>Zapisy pozostawiono w pierwotnym brzmieniu z powodu braku zaktualizowanych danych</p>

		<p>Uwaga:</p> <p><i>Wszystkie drzewostany z siedliskiem 91D0 (9 wydzieleń w Obr. Rozdoły) zostały wyłączone z użytkowania lub stanowią ekosystemy referencyjne (6 wydzieleń), w tym w rezerwatach przyrody. Żadna z tych powierzchni nie ma we wskazówkach gospodarczych zagospodarowania rębnią zupełną czy gniazdową, jak również w zlewni bezpośredniej. Wobec tego zagrożenie należy usunąć, gdyż jest to uregulowane odrębnymi instrukcjami i zasadami oraz zobowiązaniami (m.in. FSC i PEFC) obowiązującymi w jednostkach RDLP w Szczecinie.</i></p>	<p>nt. siedliska w obszarze. Należy także nadmienić, iż zupełnie naturalną jest sytuacja formułowania zagrożeń istniejących lub potencjalnych związanych z gospodarką leśną dla leśnych siedlisk przyrodniczych podobnie jak na terenach rolniczych formułuje się zazwyczaj zagrożenia związane z rolnictwem.</p>
7.	Nadleśnictwo Gryfino	<p>Załącznik nr 1.</p> <p>91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i>, <i>Populetum albae</i>, <i>Alnenion glutinosoincanae</i>) i olsy źródliskowe</p> <p>Zapis w projekcie:</p> <p>Zagrożenia istniejące: 1) B02.04 - usuwanie martwych i umierających drzew 5) J02.03.02 - regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych Ad. 1) Niewielka ilość lub brak martwego drewna.</p> <p>Ad. 5) Problemem w utrzymaniu właściwego stanu jest niemal brak starych drzew na siedliskach łągowych i małe zróżnicowanie gatunkowe drzewostanów odnawianych sztucznie często samą olszą czarną (czasem wymieszaną z obcą geograficznie olszą szarą). W głęboko wciętych dolinach siedliska łągowe bywają niszczone przez nakładanie się dróg zrywkowych, z drugiej strony drogi te tworzą mikrosiedliska łągowe w miejscach, gdzie w warunkach naturalnych się one nie kształtują. Gwałtowna zmiana w otoczeniu (rębnia) dla małych źródlisk oznacza także silne przekształcenie i ubytek gatunków typowych. Zrywka drewna ciężkimi ciągnikami kołowymi przy niezamarzniętej glebie powoduje</p>	<p>Uwagę przyjęto do wiadomości i nie uwzględniono.</p> <p>Projekt zarządzenia nie obejmował swym zakresem merytorycznej korekty zagrożeń dla siedlisk przyrodniczych.</p> <p>Zapisy pozostawiono w pierwotnym brzmieniu z powodu braku zaktualizowanych danych nt. siedliska w obszarze. Należy także nadmienić, iż zupełnie naturalną jest sytuacja formułowania zagrożeń istniejących lub potencjalnych związanych z gospodarką leśną dla leśnych siedlisk przyrodniczych podobnie jak na terenach rolniczych formułuje się zazwyczaj zagrożenia związane z rolnictwem.</p>

nadmierne zniszczenia w runie, przemieszczanie i ugniatanie gleby, niszczenie grzybni grzybów mykoryzowych, ułatwia rozprzestrzenianie się niecierpka drobnokwiatowego. Zagrożenia potencjalne: 7) B07 - inne rodzaje praktyk leśnych, nie wymienione powyżej Ad. 7) W łągach wierzbowych potencjalnie zręby zupełne i wylesienia. Problemem może być rozproszenie drobnopowierzchniowych płatów siedliska i ich ew. fragmentacja. W pozostałych podtypach: zręby zupełne w drzewostanach olszy czarnej.

Uwaga:

Uwagi do zagrożenia B02.04 analogiczne jak dla siedliska 9110. Dodatkowo informuję, iż właśnie w siedlisku 91E0 jest największe nagromadzenie martwego drewna, gdyż siedlisko to w większości przypadków nie ma wskazówek gospodarczych lub stanowi ekosystemy referencyjne. Ustosunkowując się do zagrożenia J02.03.02 informuję, iż drzewostany stanowiące siedlisko 91E0 w żadnym przypadku nie są zagospodarowane rębiami zupełnymi i nie są odnawiane sztucznie. Ok. 1/3 drzewostanów z siedliskiem 91E0 w obrębie Rozdoły posiada wskazówki gospodarcze, ale w 62% dotyczące zabiegów pielęgnacyjnych, nie zaś cięć rębnych i stanowią niewielkie powierzchnie w obrębie innych siedlisk przyrodniczych ze wskazówkami gospodarczymi (gdzie z reguły stanowią one biogrupy wyłączone z użytkowania). Pozostała część (260 wydzieleń) z tym siedliskiem nie posiada wskazówek gospodarczych i/lub stanowią ekosystemy referencyjne. Dodatkowo informuję, iż Nadleśnictwo Gryfino pozostawia bufory wzdłuż koryt rzecznych, co jest uregulowane odrębnymi instrukcjami i zasadami oraz zobowiązaniami (m.in. FSC i PEFC) obowiązującymi w jednostkach RDLP w Szczecinie, a wymienione w projekcie

		<p><i>przedmiotowe zagrożenie jest nieadekwatne do jego opisu. Natomiast odnosząc się do zagrożenia B07 informuję, iż Nadleśnictwo Gryfino nie prowadzi zrębów zupełnych i wylesień w siedlisku 91E0, gdyż jest to uregulowane w PUL oraz odrębnymi instrukcjami i zasadami, a także zobowiązaniami (m.in. FSC i PEFC) obowiązującymi w jednostkach RDLP w Szczecinie.</i></p>	
8.	Nadleśnictwo Gryfino	<p>Załącznik nr 1. 1308 Mopek <i>Barbastella barbastellus</i></p> <p>Zapis w projekcie:</p> <p>Zagrożenia istniejące: 1) B02.04 – usuwanie martwych i umierających drzew; Ad. 1) Niedostatek starodrzewów i martwych drzew stojących ograniczające dostępność schronień dla nietoperzy.</p> <p>Zagrożenia potencjalne: 5) A07 - stosowanie biocydów, hormonów i substancji chemicznych 6) B04 - stosowanie biocydów, hormonów i substancji chemicznych Ad. 5) Zwalczanie larw owadów (istotne źródło pożywienia). Ad. 6) Stosowanie środków ochrony roślin i środków zwalczania owadów może powodować zatrucia nietoperzy żywiących się tymi owadami.</p> <p>Uwaga:</p> <p><i>Uwagi do zagrożenia B02.04 jak dla siedliska 9110. Dodatkowo należy wspomnieć, iż ponad 80% drzewostanów we Wzgórzach Bukowych stanowią gatunki liściaste, a bukowe drzewostany stanowią 66%. W strukturze wiekowej drzewostanów SOO Wzgórza Bukowe na gruntach Nadleśnictwa Gryfino dominują drzewostany w wieku ponad 100 lat, które zajmują ok. 2 000 ha (28%) oraz drzewostany w wieku 51-80 lat – ok. 2 100 ha (29%) powierzchni gruntów zalesionych. Wobec tego, nieuzasadnionym jest twierdzenie, iż w drzewostanach Wzgórz Bukowych brakuje</i></p>	<p>Uwagi w części uwzględniono.</p> <p>Zagrożenie istniejące B02.04 przeniesiono do potencjalnych.</p> <p>Wskazywanie zagrożeń potencjalnych jest istotne z punktu widzenia ew. działań w przyszłości.</p>

		<p><i>starodrzewów i martwych drzew stojących stanowiących schronienia dla nietoperzy. Jednocześnie informuję, iż to właśnie buk pospolity jest gatunkiem, który jest rezerwuarem kryjówek dla nietoperzy. Szczególnie po przekroczeniu wieku 140 lat drzewa zaczynają się wydzielać, co stwarza duże możliwości powstania dziupli, pęknięć i złamań, które mogą stanowić kryjówki dla nietoperzy. Ustosunkowując się do zagrożeń A07 i B04 informuję, iż Nadleśnictwo Gryfino nie stosuje środków do zwalczania owadów na terenie Wzgórz Bukowych.</i></p>	
9.	Nadleśnictwo Gryfino	<p>Załącznik nr 1. 1355 Wydra <i>Lutra lutra</i> Zapis w projekcie: Zagrożenia potencjalne: 5) A07 - stosowanie biocydów, hormonów i substancji chemicznych Uwaga: <i>Nadleśnictwo Gryfino nie stosuje środków do zwalczania owadów na terenie Wzgórz Bukowych.</i></p>	<p>Uwagi nie uwzględniono. Zagrożenia potencjalne powinny być formułowane z punktu widzenia ew. działań w przyszłości ponadto Nadleśnictwo nie jest jedynym użytkownikiem /zarządzającym wodami w obszarze.</p>
10.	Nadleśnictwo Gryfino	<p>Załącznik nr 1. 1324 Nocek duży <i>Myotis myotis</i> Zapis w projekcie: Zagrożenia istniejące: 1) B02.04 - usuwanie martwych i umierających drzew; Ad. 1) Niedostatek starodrzewów i martwych drzew stojących ograniczające dostępność schronień dla nietoperzy. Zagrożenia potencjalne: 5) A07 - stosowanie biocydów, hormonów i substancji chemicznych 6) B04 - stosowanie biocydów, hormonów i substancji chemicznych Ad. 5) Zwalczanie larw owadów (istotne źródło pożywienia). Uwaga: <i>Analogiczne jak dla mopka.</i></p>	<p>Uwagi w części uwzględniono. Zagrożenie istniejące B02.04 usunięto. Jest to uwarunkowane biologią gatunku, który na schronienia nie wykorzystuje starych i obumierających drzew . Wskazywanie zagrożeń potencjalnych jest istotne z punktu widzenia ew. działań w przyszłości.</p>

11.	Nadleśnictwo Gryfino	<p>Załącznik nr 2.</p> <p>9110 Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagetum</i>)</p> <p>Zapis w projekcie:</p> <p>Wskaźnik: Obce gatunki inwazyjne w podszycie i runie.</p> <p>Utrzymanie oceny FV wskaźnika w obrębie co najmniej 75% powierzchni siedliska w obszarze. Brak obcych gatunków inwazyjnych w podszycie i runie (FV).</p> <p>Uwaga:</p> <p><i>Cel niemożliwy do zrealizowania.</i></p> <p>Wskaźnik: Wiek drzewostanu (udział starodrzewu).</p> <p>Utrzymanie oceny FV wskaźnika w obrębie co najmniej 50% powierzchni siedliska w obszarze. Udział drzew starych > 100 lat >10% (FV)</p> <p>Uwaga:</p> <p><i>Cel niejasny, przez to trudno ocenić czy możliwy do zrealizowania.</i></p> <p>Wskaźnik: Martwe drewno (łączne zasoby).</p> <p>Osiągnięcie oceny na poziomie co najmniej U1 w obrębie co najmniej 50% powierzchni siedliska w obszarze. Martwe drewno (łączne zasoby): 10-20 m³/ha (U1). Cel przejściowy, docelowo założenie osiągnięcia oceny FV (>20 m³/ha) w obrębie co najmniej 25% powierzchni siedliska w obszarze.</p> <p>Uwaga:</p> <p><i>Cel niemożliwy do zrealizowania na 50% powierzchni siedliska. Cel jest możliwy do spełnienia docelowo tylko w ekosystemach referencyjnych i rezerwach przyrody. Należy wspomnieć, iż Nadleśnictwo Gryfino prowadzi wielofunkcyjną gospodarkę leśną z przewagą funkcji gospodarczej. Natomiast wprowadzanie takich celów prowadzić będzie do ograniczenia gospodarki leśnej, co nie powinno być</i></p>	<p>Wskaźnik: Obce gatunki inwazyjne w podszycie i runie.</p> <p>Uwagi nie uwzględniono.</p> <p>W opinii RDOŚ siedlisko 9110 nie jest szczególnie narażone na ekspansję gatunków obcych. Utrzymanie założonej wartości oceny wskaźnika nie wydaje się być zagrożone.</p> <p>Nadleśnictwo nie przedstawiło merytorycznych przesłanek uzasadniających swoją diagnozę w tym zakresie.</p> <p>Wskaźnik: Wiek drzewostanu (udział starodrzewu).</p> <p>Uwagi nie uwzględniono.</p> <p>Szerszy opis wskaźnika dostępny w metodykach PMŚ. Nadleśnictwo nie przedstawiło merytorycznych przesłanek uzasadniających swoją diagnozę w tym zakresie.</p> <p>Wskaźnik: Martwe drewno (łączne zasoby).</p> <p>Uwaga nie uwzględniona.</p> <p>Osiągnięcie założonego celu dla przedmiotowego wskaźnika zaczerpnięto z metodyki monitoringu siedliska (2015). Jak wynika z przytoczonych wyżej danych uśredniony</p>
-----	----------------------	--	--

	<p><i>zamiarem PZO, lecz wypracowanie takich zapisów, aby gospodarka leśna nie miała znacząco negatywnego wpływu na siedliska przyrodnicze. Wartości wskaźników wymienione z tym załączniku są opracowane do monitoringu siedlisk przyrodniczych i nie powinny być obligatoryjnie wpisane do PZO, lecz indywidualnie dostosowywane do konkretnych płatów siedlisk przyrodniczych.</i></p> <p>Wskaźnik: Martwe drewno wielkowymiarowe.</p> <p>Poprawa stanu do poziomu co najmniej U1 w obrębie co najmniej 50% powierzchni siedliska w obszarze. Martwe drewno wielkowymiarowe 3-5 szt./ha (U1). Cel przejściowy, docelowo założenie osiągnięcia oceny FV (> 5szt.) w obrębie co najmniej 25% powierzchni siedliska w obszarze.</p> <p>Uwaga:</p> <p><i>Jw.</i></p> <p>Wskaźnik: Mikrosiedliska drzewne.</p> <p>Osiągnięcie oceny na poziomie co najmniej U1 w obrębie co najmniej 25% powierzchni siedliska w obszarze. Minimum 10-20 szt./ha (U1).</p> <p>Uwaga:</p> <p><i>Cel niemożliwy do zrealizowania. Według standardu certyfikacji FSC biogrupy powinny stanowić 5% powierzchni zrębowej i taki powinien być cel działania ochronnego, gdyż nie ma realnego uzasadnienia w tym obszarze do zwiększania powierzchni mikrosiedlisk.</i></p>	<p>wskaźnik miąższości martwego drewna dla obrębu Rozdoły wynosi blisko 14,5 m³/ha co już mieści się w przedziale dla oceny U1. Nadleśnictwo nie przedłożyło innych danych uzasadniających brak możliwości zrealizowania założonego celu. Ponadto założeniem istnienia sieci Natura 2000 jest przyjęcie takiego sposobu gospodarowania, który pozwoli osiągnąć założone cele oraz oceny stanu dla przedmiotów ochrony, nie tylko na obszarach o najwyższym priorytecie ochrony, np. w rezerwatach przyrody.</p> <p>Wskaźnik: Martwe drewno wielkowymiarowe.</p> <p>Uwaga nie uwzględniona. Uzasadnienie jw.</p> <p>Wskaźnik: Mikrosiedliska drzewne.</p> <p>Uwaga nie uwzględniona. Przypuszczalnie błędnie zdefiniowano przedmiotowy wskaźnik (pozostawianie mikrosiedlisk nie powinno być jedynie ani głównie uwarunkowane pozostawianiem tzw. biogrup na powierzchniach zrębowych). Brak</p>
--	---	--

			merytorycznego uzasadnienia braku możliwości realizacji celu.
12.	Nadleśnictwo Gryfino	<p>Załącznik nr 2.</p> <p>9130 Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae Fagenion, Galio odorati- Fagenion</i>)</p> <p>Zapis w projekcie:</p> <p>Wskaźnik: Obce gatunki inwazyjne w podszycie i runie.</p> <p>Utrzymanie oceny U1 wskaźnika w obrębie co najmniej 75% powierzchni siedliska w obszarze. Obecny najwyżej 1 gatunek inwazyjny (np. <i>Impatiens parviflora</i>), nie bardzo silnie ekspansywny.</p> <p>Uwaga:</p> <p><i>Cel niemożliwy do zrealizowania.</i></p> <p>Wskaźnik: Wiek drzewostanu (udział starodrzewu).</p> <p>Utrzymanie oceny FV wskaźnika w obrębie co najmniej 75% powierzchni siedliska w obszarze. Udział drzew starych > 100 lat >10% (FV)</p> <p>Uwaga:</p> <p><i>Cel niemożliwy do zrealizowania, gdyż będzie negatywnie wpływał na strukturę wieku drzewostanów w obszarze.</i></p> <p>Wskaźnik: Martwe drewno (łącznie zasoby).</p> <p>Osiągnięcie oceny na poziomie co najmniej U1 w obrębie co najmniej 50% powierzchni siedliska w obszarze. Martwe drewno (łącznie zasoby): 10-20 m³/ha (U1). Cel przejściowy, docelowo założenie osiągnięcia oceny FV (>20 m³/ha) w obrębie co najmniej 25% powierzchni siedliska w obszarze.</p> <p>Uwaga:</p> <p><i>Cel niemożliwy do zrealizowania na 50% powierzchni siedliska. Cel jest możliwy do</i></p>	<p>Wskaźnik: Obce gatunki inwazyjne w podszycie i runie.</p> <p>Uwagi nie uwzględniono. Określając cel opierano się na dotychczasowych, nie aktualizowanych danych na temat siedliska w obszarze. Utrzymanie założonej wartości oceny wskaźnika w świetle tych danych nie wydaje się być zagrożone. Ponadto Nadleśnictwo nie przedstawiło merytorycznych dowodów braku możliwości utrzymania oceny U1 przedmiotowego wskaźnika.</p> <p>Wskaźnik: Wiek drzewostanu (udział starodrzewu).</p> <p>Uwagę w części uwzględniono. Obniżono próg procentowy dla powierzchni siedliska w stanie FV. Zgodnie z metodyką monitoringu siedliska (2015) wskaźnik wieku wyraża dojrzałość fitocenozy mierzoną tylko określonym minimalnym udziałem drzew w wieku > 100 lat (w tym wypadku udziałem min. 10%) a nie wiekiem drzewostanu</p>

	<p><i>spełnienia docelowo tylko w ekosystemach referencyjnych i rezerwatach przyrody. Należy wspomnieć, iż Nadleśnictwo Gryfino prowadzi wielofunkcyjną gospodarkę leśną z przewagą funkcji gospodarczej. Natomiast wprowadzanie takich celów prowadzić będzie do ograniczenia gospodarki leśnej, co nie powinno być zamiarem PZO, lecz wypracowanie takich zapisów, aby gospodarka leśna nie miała znacząco negatywnego wpływu na siedliska przyrodnicze. Wartości wskaźników wymienione z tym załączniku są opracowane do monitoringu siedlisk przyrodniczych i nie powinny być obligatoryjnie wpisane do PZO, lecz indywidualnie dostosowywane do konkretnych płatów siedlisk przyrodniczych.</i></p> <p>Wskaźnik: Martwe drewno wielkowymiarowe.</p> <p>Poprawa stanu do poziomu co najmniej U1 w obrębie co najmniej 50% powierzchni siedliska w obszarze. Martwe drewno wielkowymiarowe 3-5 szt./ha (U1). Cel przejściowy, docelowo założenie osiągnięcia oceny FV (> 5szt.) w obrębie co najmniej 25% powierzchni siedliska w obszarze.</p> <p>Uwaga:</p> <p><i>Jw.</i></p> <p>Wskaźnik: Mikrosiedliska drzewne.</p> <p>Osiągnięcie oceny na poziomie co najmniej U1 w obrębie co najmniej 25% powierzchni siedliska w obszarze. Minimum 10-20 szt./ha (U1).</p> <p>Uwaga:</p> <p><i>Cel niemożliwy do zrealizowania. Według standardu certyfikacji FSC biogrupy powinny stanowić 5% powierzchni zrębowej i taki powinien być cel działania ochronnego, gdyż nie ma realnego uzasadnienia w tym obszarze do zwiększania powierzchni mikrosiedlisk.</i></p>	<p>dominującego. Jest on ściśle powiązany ze wskaźnikiem struktury pionowej i przestrzennej, która w stanie FV obligatoryjnie zakłada udział starych drzew w fitocenozie docelowo na co najmniej 50% powierzchni siedliska w obszarze (Metodyka 2015). Dążenie do tak rozumianego celu nie powinno negatywnie wpływać na prowadzoną gospodarkę leśną, co więcej, jak powszechnie wiadomo drzewostany wielogeneracyjne, o złożonej strukturze, pod wieloma względami stanowią najbardziej wartościowe fragmenty ekosystemów leśnych.</p> <p>Dokonano korekty celu:</p> <p>Utrzymanie oceny FV wskaźnika w obrębie co najmniej 50% powierzchni siedliska w obszarze. Udział drzew starych > 100 lat >10% (FV).</p> <p>Zachowanie oceny wskaźnika zgodnej z definicją zawartą w metodyce (2015) nie powinno wpływać negatywnie na strukturę wieku drzewostanów.</p> <p>Nadleśnictwo nie przedstawiło merytorycznych</p>
--	--	--

		<p>przesłanek uzasadniających swoją diagnozę w tym zakresie.</p> <p>Wskaźnik: Martwe drewno (łącznie zasoby).</p> <p>Uwaga nie uwzględniona. Osiągnięcie założonego celu dla przedmiotowego wskaźnika zaczerpnięto z metodyki monitoringu siedliska (2015). Jak wynika z przytoczonych wyżej danych uśredniony wskaźnik miąższości martwego drewna dla obrębu Rozdoły wynosi blisko 14,5 m³/ha co już mieści się w przedziale dla oceny U1. Nadleśnictwo nie przedłożyło innych danych uzasadniających brak możliwości zrealizowania założonego celu. Ponadto założeniem istnienia sieci Natura 2000 jest przyjęcie takiego sposobu gospodarowania, który pozwoli osiągnąć założone cele oraz oceny stanu dla przedmiotów ochrony.</p> <p>Wskaźnik: Martwe drewno wielkowymiarowe.</p> <p>Uwagi nie uwzględniono.</p> <p>Uzasadnienie jw.</p> <p>Wskaźnik: Mikrosiedliska drzewne.</p> <p>Uwagi nie uwzględniono.</p>
--	--	--

			Uzasadnienie jw.
13.	Nadleśnictwo Gryfino	<p>Załącznik nr 2.</p> <p>9160 Grąd subatlantycki (<i>Stellario-Carpinetum</i>)</p> <p>Zapis w projekcie:</p> <p>Wskaźnik: Obecne gatunki inwazyjne w podszybie i runie.</p> <p>Utrzymanie oceny U1 wskaźnika w obrębie co najmniej 75% powierzchni siedliska w obszarze. Obecne (np. <i>Impatiens parviflora</i>, <i>Padus serotina</i>), lecz nieliczne i nieekspansywne.</p> <p>Uwaga:</p> <p><i>Cel niemożliwy do zrealizowania.</i></p> <p>Wskaźnik: Wiek drzewostanu (obecność starodrzewu).</p> <p>Utrzymanie oceny U1 wskaźnika na co najmniej 75% powierzchni siedliska w obszarze. Dominują drzewostany w wieku 50 - 100 lat.</p> <p>Uwaga:</p> <p><i>Cel niejasny, przez to trudno ocenić czy możliwy do zrealizowania.</i></p> <p>Wskaźnik: Martwe drewno (łączne zasoby).</p> <p>Osiągnięcie oceny na poziomie co najmniej U1 w obrębie co najmniej 50% powierzchni siedliska w obszarze. Martwe drewno (łączne zasoby): 10-20 m³/ha (U1). Cel przejściowy, docelowo założenie osiągnięcia oceny FV (>20 m³/ha) w obrębie co najmniej 25% powierzchni siedliska w obszarze.</p> <p>Uwaga:</p> <p><i>Cel niemożliwy do zrealizowania na 50% powierzchni siedliska. Cel jest możliwy do spełnienia docelowo tylko w ekosystemach referencyjnych i rezerwatach przyrody. Należy wspomnieć, iż Nadleśnictwo Gryfino prowadzi</i></p>	<p>Wskaźnik: Obecne gatunki inwazyjne w podszybie i runie.</p> <p>Uwagi nie uwzględniono. Określając cel opierano się na dotychczasowych, nie aktualizowanych danych na temat siedliska w obszarze. Utrzymanie założonej wartości oceny wskaźnika w świetle tych danych nie wydaje się być zagrożone. Ponadto Nadleśnictwo nie przedstawiło merytorycznych dowodów braku możliwości utrzymania oceny U1 przedmiotowego wskaźnika.</p> <p>Wskaźnik: Wiek drzewostanu (obecność starodrzewu).</p> <p>Uwagi nie uwzględniono.</p> <p>Cel sformułowany w sposób zrozumiały.</p> <p>Wskaźnik: Martwe drewno (łączne zasoby).</p> <p>Uwaga nie uwzględniona. Osiągnięcie założonego celu dla przedmiotowego wskaźnika zaczerpnięto z metodyki monitoringu siedliska (2012). Jak wynika z przytoczonych wyżej danych uśredniony wskaźnik miąższości</p>

		<p><i>wielofunkcyjną gospodarkę leśną z przewagą funkcji gospodarczej. Natomiast wprowadzanie takich celów prowadzić będzie do ograniczenia gospodarki leśnej, co nie powinno być zamiarem PZO, lecz wypracowanie takich zapisów, aby gospodarka leśna nie miała znacząco negatywnego wpływu na siedliska przyrodnicze. Wartości wskaźników wymienione z tym załączniku są opracowane do monitoringu siedlisk przyrodniczych i nie powinny być obligatoryjnie wpisane do PZO, lecz indywidualnie dostosowywane do konkretnych płatów siedlisk przyrodniczych.</i></p> <p>Wskaźnik: Martwe drewno leżące lub stojące wielkowymiarowe >3 m długości i >50cm grubości.</p> <p>Poprawa stanu do poziomu co najmniej U1 w obrębie co najmniej 50% powierzchni siedliska w obszarze. Martwe drewno wielkowymiarowe 3-5 szt./ha (U1). Cel przejściowy, docelowo założenie osiągnięcia oceny FV (> 5szt.) w obrębie co najmniej 25% powierzchni siedliska w obszarze.</p> <p>Uwaga:</p> <p><i>Jw.</i></p>	<p>martwego drewna dla obrębu Rozdoły wynosi blisko 14,5 m³/ha co już mieści się w przedziale dla oceny U1. Nadleśnictwo nie przedłożyło innych danych uzasadniających brak możliwości zrealizowania założonego celu. Ponadto założeniem istnienia sieci Natura 2000 jest przyjęcie takiego sposobu gospodarowania, który pozwoli osiągnąć założone cele oraz oceny stanu dla przedmiotów ochrony. Odnosząc się do uwagi dot. dążenia do osiągnięcia wartości wskaźników z metodyk monitoringu tut. Organ informuje, iż zawsze stara się dostosowywać cele do aktualnych danych, do stopnia ich szczegółowości na poziomie obszaru, niemniej tam gdzie są perspektywy zawsze należy wspólnie dążyć do osiągnięcia możliwie najlepszego stanu ochrony siedliska (także na poziomie obszaru) i temu właśnie służą wytyczne i wartości wskazywane w metodykach monitoringu siedlisk przyrodniczych.</p> <p>Wskaźnik: Martwe drewno leżące lub stojące</p>
--	--	--	---

			<p>wielkowymiarowe >3 m długości i >50cm grubości.</p> <p>Uwaga nie uwzględniona. Uzasadnienie jw.</p>
14.	Nadleśnictwo Gryfino	<p>Załącznik nr 2.</p> <p>9190 Kwaśne dąbrowy (<i>Quercion robori-petraeae</i>)</p> <p>Zapis w projekcie:</p> <p>Wskaźnik: Ekspansywne gatunki</p> <p>Utrzymanie oceny U1 wskaźnika w obrębie co najmniej 75% powierzchni siedliska w obszarze. Występowanie obcych gatunków inwazyjnych (m.in. <i>Padus serotina</i>, <i>Amelanchier sp.</i>, <i>Impatiens parviflora</i>, <i>Sarothamnus sp.</i>) na poziomie co najwyżej pojedynczych egzemplarzy niewskazujących na ekspansję.</p> <p>Uwaga:</p> <p><i>Cel niemożliwy do zrealizowania.</i></p> <p>Wskaźnik: Ekspansywne gatunki rodzime (apofity) w podszycie i runie.</p> <p>Utrzymanie oceny FV wskaźnika w obrębie co najmniej 75% powierzchni siedliska w obszarze. Występują co najwyżej pojedyncze okazy (np. <i>Rubus sp.</i> <i>Calamagrostis epigejos</i>) nie wskazujące na ekspansję.</p> <p><i>Cel niemożliwy do zrealizowania.</i></p> <p>Wskaźnik: Wiek drzewostanu (udział starodrzewu).</p> <p>Utrzymanie oceny U1 wskaźnika w obrębie co najmniej 75% powierzchni siedliska w obszarze.</p> <p><10% udział drzew starszych niż 100 lat ale >50% udział drzew starszych niż 50 lat</p> <p>Uwaga:</p> <p><i>Cel niejasny, przez to trudno ocenić czy</i></p>	<p>Wskaźnik: Ekspansywne gatunki</p> <p>Uwagi nie uwzględniono. Utrzymanie założonej wartości oceny wskaźnika nie wydaje się być zagrożone. Nadleśnictwo nie przedstawiło merytorycznych przesłanek uzasadniających swoją diagnozę w tym zakresie.</p> <p>Wskaźnik: Ekspansywne gatunki rodzime (apofity) w podszycie i runie.</p> <p>Uwagi nie uwzględniono. Określając cel opierano się na dotychczasowych, nie aktualizowanych danych na temat siedliska w obszarze. Utrzymanie założonej wartości oceny wskaźnika w świetle tych danych nie wydaje się być zagrożone. Ponadto Nadleśnictwo nie przedstawiło merytorycznych dowodów braku możliwości utrzymania oceny FV przedmiotowego wskaźnika.</p> <p>Wskaźnik: Wiek</p>

	<p><i>możliwy do zrealizowania.</i></p> <p>Wskaźnik: Gatunki obce geograficznie w drzewostanie.</p> <p>Utrzymanie oceny FV wskaźnika w obrębie co najmniej 75% powierzchni siedliska w obszarze.</p> <p>Udział gatunków obcych geograficznie (np. <i>Picea abies</i>, <i>Quercus rubra</i>, <i>Larix sp.</i>) nie odnawiających się < 1%.</p> <p>Uwaga:</p> <p><i>Cel niemożliwy do zrealizowania w tak krótkim okresie.</i></p> <p>Wskaźnik: Martwe drewno (łączne zasoby).</p> <p>Osiągnięcie oceny na poziomie co najmniej U1 w obrębie co najmniej 50% powierzchni siedliska w obszarze.</p> <p>Martwe drewno (łączne zasoby): 10-20 m³/ha (U1). Cel przejściowy, docelowo założenie osiągnięcia oceny FV (>20 m³/ha) w obrębie co najmniej 25% powierzchni siedliska w obszarze.</p> <p>Uwaga:</p> <p><i>Cel niemożliwy do zrealizowania na 50% powierzchni siedliska. Cel jest możliwy do spełnienia docelowo tylko w ekosystemach referencyjnych i rezerwach przyrody. Należy wspomnieć, iż Nadleśnictwo Gryfino prowadzi wielofunkcyjną gospodarkę leśną z przewagą funkcji gospodarczej. Natomiast wprowadzanie takich celów prowadzić będzie do ograniczenia gospodarki leśnej, co nie powinno być zamiarem PZO, lecz wypracowanie takich zapisów, aby gospodarka leśna nie miała znacząco negatywnego wpływu na siedliska przyrodnicze. Wartości wskaźników wymienione z tym załączniku są opracowane do monitoringu siedlisk przyrodniczych i nie powinny być obligatoryjnie wpisane do PZO, lecz indywidualnie dostosowywane do konkretnych płatów siedlisk przyrodniczych.</i></p>	<p>drzewostanu (udział starodrzewu).</p> <p>Uwagi nie uwzględniono.</p> <p>Cel sformułowany w sposób zrozumiały.</p> <p>Wskaźnik: Gatunki obce geograficznie w drzewostanie.</p> <p>Uwagi nie uwzględniono.</p> <p>Z uwagi na krótki okres dopuszczono obniżoną ocenę stanu siedliska w obrębie do 25% powierzchni siedliska w obszarze. Docelowo należy dążyć do osiągnięcia stanu FV w obrębie co najmniej 90% stanowisk (Metodyka 2012).</p> <p>Nadleśnictwo nie przedstawiło merytorycznych przesłanek uzasadniających swoją diagnozę w tym zakresie.</p> <p>Martwe drewno (łączne zasoby).</p> <p>Uwaga nie uwzględniona.</p> <p>Osiągnięcie założonego celu dla przedmiotowego wskaźnika zaczerpnięto z metodyki monitoringu siedliska (2012). Jak wynika z przytoczonych wyżej danych uśredniony wskaźnik miąższości martwego drewna dla obrębu Rozdoły wynosi blisko 14,5 m³/ha co już mieści się w przedziale</p>
--	--	---

		<p>Wskaźnik: Martwe drewno leżące lub stojące wielkowymiarowe >3 m długości i >50cm grubości.</p> <p>Poprawa stanu do poziomu co najmniej U1 w obrębie co najmniej 50% powierzchni siedliska w obszarze.</p> <p>Martwe drewno wielkowymiarowe 3-5 szt./ha (U1). Cel przejściowy, docelowo założenie osiągnięcia oceny FV (> 5szt.) w obrębie co najmniej 25% powierzchni siedliska w obszarze.</p> <p>Uwaga: Jw.</p>	<p>dla oceny U1. Nadleśnictwo nie przedłożyło innych danych uzasadniających brak możliwości zrealizowania założonego celu. Ponadto założeniem istnienia sieci Natura 2000 jest przyjęcie takiego sposobu gospodarowania, który pozwoli osiągnąć założone cele oraz oceny stanu dla przedmiotów ochrony.</p> <p>Wskaźnik: Martwe drewno leżące lub stojące wielkowymiarowe >3 m długości i >50cm grubości.</p> <p>Uwaga nie uwzględniona. Uzasadnienie jw.</p>
15.	Nadleśnictwo Gryfino	<p>Załącznik nr 2.</p> <p>91D0* Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis</i>, <i>Vaccinio uliginosiPinetum</i>, <i>Pino mugo-Sphagnetum</i>, <i>Sphagno girgensohniiPiceetum</i>) i brzożowo-sosnowe bagienne lasy borealne.</p> <p>Zapis w projekcie:</p> <p>Wskaźnik: Inwazyjne gatunki obce w runie.</p> <p>Utrzymanie oceny FV wskaźnika. Brak gatunków obcych.</p> <p>Uwaga: <i>Cel niemożliwy do zrealizowania.</i></p> <p>Zapis w projekcie:</p> <p>Wskaźnik: Wiek drzewostanu.</p> <p>Utrzymanie oceny U1 wskaźnika.</p>	<p>Wskaźnik: Inwazyjne gatunki obce w runie.</p> <p>Uwaga nie uwzględniona.</p> <p>Nadleśnictwo nie przedstawiło merytorycznych przesłanek uzasadniających swoją diagnozę w tym zakresie. Nie wiadomo też jakie gatunki wnioskuje się na myśli (dotąd gatunki obce w runie nie były stwierdzane dla tego siedliska w obszarze).</p> <p>Wskaźnik: Wiek drzewostanu.</p> <p>Uwagi nie uwzględniono.</p>

		<p><20% udziału drzew starszych niż 100 lat ale >50% udział drzew starszych niż 50 lat.</p> <p>Uwaga: <i>Cel niejasny, przez to trudno ocenić czy możliwy do zrealizowania.</i></p> <p>Wskaźnik: Gatunki obce geograficznie w drzewostanie.</p> <p>Utrzymanie oceny FV wskaźnika. Udział gatunków obcych geograficznie (np. <i>Picea abies</i>) nie odnawiających się < 1%.</p> <p>Uwaga: <i>Cel niemożliwy do zrealizowania.</i></p>	<p>Cel sformułowany w sposób zrozumiały.</p> <p>Wskaźnik: Gatunki obce geograficznie w drzewostanie.</p> <p>Uwaga nie uwzględniona.</p> <p>Nadleśnictwo nie przedstawiło merytorycznych przesłanek uzasadniających swoją diagnozę w tym zakresie. Nie wiadomo też jakie gatunki obce w drzewostanie wnioskujący ma na myśli.</p>
16.	Nadleśnictwo Gryfino	<p>Załącznik nr 2.</p> <p>91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albofragilis</i>, <i>Populetum albae</i>, <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródłiskowe.</p> <p>Zapis w projekcie:</p> <p>Wskaźnik: Obce gatunki inwazyjne w podszycie i runie.</p> <p>Utrzymanie oceny FV wskaźnika w obrębie co najmniej 75% powierzchni siedliska w obszarze.</p> <p>Obecny najwyżej 1 gatunek (np. <i>Impatiens parviflora</i>), lecz sporadyczny/nieliczny.</p> <p>Uwaga: <i>Cel niemożliwy do zrealizowania.</i></p> <p>Wskaźnik: Wiek drzewostanu.</p> <p>Utrzymanie oceny U1 wskaźnika w obrębie co najmniej 75% powierzchni siedliska w obszarze.</p> <p><20% udział drzew starszych niż 100 lat ale</p>	<p>Uwaga nie uwzględniona.</p> <p>Nadleśnictwo nie przedstawiło merytorycznych przesłanek uzasadniających swoją diagnozę w tym zakresie. Obecny cel dopuszcza większy udział gatunków obcych w obrębie do 25% powierzchni siedliska w obszarze.</p> <p>Uwaga nie uwzględniona.</p> <p>Nadleśnictwo nie przedstawiło merytorycznych przesłanek uzasadniających swoją diagnozę w tym zakresie. Cel mało restrykcyjny w opinii RDOŚ.</p> <p>Wskaźnik: Gatunki obce geograficznie w</p>

	<p>>50% udział drzew starszych niż 50 lat</p> <p>Uwaga:</p> <p><i>Cel niemożliwy do zrealizowania, gdyż będzie negatywnie wpływał na strukturę wieku drzewostanów.</i></p> <p>Wskaźnik: Gatunki obce geograficznie w drzewostanie.</p> <p>Utrzymanie oceny FV wskaźnika w obrębie co najmniej 90% powierzchni siedliska w obszarze. Płaty siedliska bez gatunków obcych geograficznie (<1%).</p> <p>Uwaga:</p> <p><i>Cel niemożliwy do zrealizowania.</i></p> <p>Wskaźnik: Martwe drewno (łącznie zasoby).</p> <p>Osiągnięcie oceny na poziomie co najmniej U1 w obrębie co najmniej 50% powierzchni siedliska w obszarze. Martwe drewno (łącznie zasoby): 10-20 m³/ha (U1).</p> <p>Cel przejściowy, docelowo założenie osiągnięcia oceny FV (>20 m³/ha) w obrębie co najmniej 25% powierzchni siedliska w obszarze.</p> <p>Uwaga:</p> <p><i>Cel niemożliwy do zrealizowania na 50% powierzchni siedliska. Cel jest możliwy do spełnienia docelowo tylko w ekosystemach referencyjnych i rezerwach przyrody. Należy wspomnieć, iż Nadleśnictwo Gryfino prowadzi wielofunkcyjną gospodarkę leśną z przewagą funkcji gospodarczej. Natomiast wprowadzanie takich celów prowadzić będzie do ograniczenia gospodarki leśnej, co nie powinno być zamiarem PZO, lecz wypracowanie takich zapisów, aby gospodarka leśna nie miała znacząco negatywnego wpływu na siedliska przyrodnicze. Wartości wskaźników wymienione z tym załączniku są opracowane do monitoringu siedlisk przyrodniczych i nie powinny być obligatoryjnie wpisane do PZO,</i></p>	<p>drzewostanie.</p> <p>Uwaga nie uwzględniona.</p> <p>Nadleśnictwo nie przedstawiło merytorycznych przesłanek uzasadniających swoją diagnozę w tym zakresie. Nie wiadomo też jakie gatunki obce w drzewostanie wnioskujący ma na myśli.</p> <p>Wskaźnik: Martwe drewno (łącznie zasoby).</p> <p>Uwaga nie uwzględniona. Osiągnięcie założonego celu dla przedmiotowego wskaźnika zaczerpnięto z metodyki monitoringu siedliska (2010). Jak wynika z przytoczonych wyżej danych uśredniony wskaźnik miąższości martwego drewna dla obrębu Rozdoły wynosi blisko 14,5 m³/ha co już mieści się w przedziale dla oceny U1. Nadleśnictwo nie przedłożyło innych danych uzasadniających brak możliwości zrealizowania założonego celu. Ponadto założeniem istnienia sieci Natura 2000 jest przyjęcie takiego sposobu gospodarowania, który pozwoli osiągnąć założone cele oraz oceny stanu dla przedmiotów ochrony.</p>
--	--	---

	<p><i>lecz indywidualnie dostosowywane do konkretnych płatów siedlisk przyrodniczych.</i></p> <p>Wskaźnik: Martwe drewno leżące lub stojące wielkowymiarowe >3 m długości i >50cm grubości.</p> <p>Poprawa stanu do poziomu co najmniej U1 w obrębie co najmniej 50% powierzchni siedliska w obszarze. Martwe drewno wielkowymiarowe 3-5 szt./ha (U1). Cel przejściowy, docelowo założenie osiągnięcia oceny FV (> 5szt.) w obrębie co najmniej 25% powierzchni siedliska w obszarze.</p> <p>Uwaga: <i>Jw.</i></p>	<p>Wskaźnik: Martwe drewno leżące lub stojące wielkowymiarowe >3 m długości i >50cm grubości.</p> <p>Uwaga nie uwzględniona. Uzasadnienie jw.</p>
17.	<p>Załącznik nr 2</p> <p>9110 Ciepłolubne dąbrowy <i>Quercetalia pubescenti-petraeae</i></p> <p>Zapis w projekcie:</p> <p>Wskaźnik: Powierzchnia siedliska.</p> <p>Utrzymanie stabilnej powierzchni 2 ha siedliska.</p> <p>Uwaga: <i>Siedlisko 9110 występuje w obszarze Nadleśnictwa Gryfino na powierzchni 0,35 ha.</i></p> <p>Wskaźnik: Leżące martwe drewno (leżanina).</p> <p>Utrzymanie oceny U1 wskaźnika na co najmniej 75% stanowisk siedliska w obszarze. 5-20% zasobności drzewostanu.</p> <p>Uwaga: <i>Cel niemożliwy do zrealizowania z uwagi na brak wydzielających się drzew oraz występowanie pajęcznicy liliowatej w runie siedliska, którą należy chronić przed zgryzaniem. Natomiast leżanina docelowo spowoduje zanik tego gatunku w runie.</i></p> <p>Wskaźnik: Zwarcie koron drzew.</p> <p>Utrzymanie oceny U1. Zwarcie > 70%, jedno</p>	<p>Wskaźnik: Powierzchnia siedliska</p> <p>Uwagę przyjęto do wiadomości. Siedlisko 9110 w obszarze występuje w większym areale na gruntach poza LP.</p> <p>Wskaźnik: Leżące martwe drewno (leżanina).</p> <p>Uwagę w części uwzględniono. Przy formułowaniu celu opierano się na dostępnej dokumentacji PZO (2013). Dokonano korekty zapisu: „Utrzymanie oceny wskaźnika na poziomie co najmniej U1 w obrębie co najmniej 75% stanowisk siedliska w obszarze”</p> <p>Wskaźnik: Zwarcie koron drzew.</p>

		<p>piętro drzewostanu.</p> <p>Uwaga:</p> <p><i>Aby utrzymać to siedlisko w odpowiednim stanie oraz stanowisko pajęcznicy liliowatej, należy przerzedzić drzewostan, który obecnie ma zwarcie umiarkowane i zadrzewienie 0,8. Udział So w drzewostanie wynosi 60%, więc ewentualne cięcia należy poprowadzić pod kątem zgodności składu gatunkowego z siedliskiem. Natomiast sztuczne utrzymanie zwarcia >70% jest na tej konkretnej powierzchni niecelowe z ww. względów.</i></p>	<p>Uwagę w części uwzględniono. Przy formułowaniu celu opierano się na dostępnej dokumentacji PZO (2013). Dokonano korekty zapisu:</p> <p>„Utrzymanie oceny wskaźnika na poziomie co najmniej U1”.</p>
18.	Nadleśnictwo Gryfino	<p>Załącznik nr 2.</p> <p>1308 Mopek <i>Barbastella barbastellus</i></p> <p>Zapis w projekcie:</p> <p>Parametr: Populacja</p> <p>Utrzymanie populacji gatunku w obszarze na poziomie minimum 2 zimujących osobników (cel należy zweryfikować po co najmniej kilkuletniej analizie trendów liczebności).</p> <p>Uwaga:</p> <p><i>W sezonie zimowym 2021/2022 dr Aneta Zapart dokonała na zlecenie RDOŚ w Szczecinie uzupełnienia stanu wiedzy przedmiotów ochrony m.in. mopka zachodniego i nocka dużego w obszarze PLH320020. Należy skorzystać z jej badań i wprowadzić odpowiednią liczbę osobników zimujących w obszarze, gdyż 2 zimujące osobniki to wartość zaniżona.</i></p> <p>Parametr: Siedlisko</p> <p>Utrzymanie obecnej powierzchni siedliska, dostępności wlotów dla nietoperzy, łączności zimowiska z potencjalnymi biotopami letnimi (w tym obecnością starych drzew, martwego drewna wielkowymiarowego, nie pomniejszonego arealu terenów zalesionych w sąsiedztwie) – ocena FV. Utrzymanie oceny wskaźnika temperatury na poziomie U1</p>	<p>Parametr: Populacja</p> <p>Uwagę w części uwzględniono. Cel został sformułowany w oparciu o ekspertyzę wzmiankowaną przez wnioskującego.</p> <p>Dokonano nieznacznej korekty brzmienia zapisu:</p> <p>„Utrzymanie populacji gatunku w obszarze na poziomie minimum 2 zimujących osobników (cel należy zweryfikować po co najmniej kilkuletniej analizie trendów liczebności) z uwzględnieniem naturalnych fluktuacji”</p> <p>Parametr: Siedlisko</p> <p>Uwagę uwzględniono. Dokonano korekty zapisu:</p> <p>„Utrzymanie obecnej powierzchni siedliska, dostępności wlotów dla nietoperzy, łączności zimowiska z</p>

		<p>(nieznacznie podwyższona w stosunku do optymalnej). Poprawa oceny stanu zabezpieczenia siedliska przed penetracją ludzką (z U1 na FV).</p> <p>Uwaga:</p> <p><i>Wszystkie znane zimowe kryjówki nietoperzy (z wyjątkiem 5 w całym obszarze PLH320020) są zabezpieczone przed penetracją przez osoby trzecie. Kilkadziesiąt obiektów jest zabezpieczonych.</i></p>	<p>potencjalnymi biotopami letnimi (w tym obecnością starych drzew, martwego drewna wielkowiekowego, nie pomniejszonego arealu terenów zalesionych w sąsiedztwie), stanu zabezpieczenia siedliska przed penetracją ludzką – ocena FV. Utrzymanie oceny wskaźnika temperatury na poziomie U1 (nieznacznie podwyższona w stosunku do optymalnej)”</p>
19.	Nadleśnictwo Gryfino	<p>Załącznik nr 2.</p> <p>1324 Nocek duży <i>Myotis myotis</i></p> <p>Zapis w projekcie:</p> <p>Parametr: Siedlisko.</p> <p>Utrzymanie obecnej powierzchni siedliska, dostępności wlotów dla nietoperzy, łączności zimowiska z potencjalnymi biotopami letnimi – ocena FV. Poprawa oceny stanu zabezpieczenia siedliska przed penetracją ludzką (z U1 na FV).</p> <p>Uwaga:</p> <p><i>Jw.</i></p>	<p>Uwagę uwzględniono. Dokonano korekty zapisu:</p> <p>„Utrzymanie obecnej powierzchni siedliska, dostępności wlotów dla nietoperzy, łączności zimowiska z potencjalnymi biotopami letnimi, stanu zabezpieczenia siedliska przed penetracją ludzką – ocena FV”</p>
20.	Nadleśnictwo Gryfino	<p>Załącznik nr 3.</p> <p>9160 Grąd subatlantycki (<i>Stellario-Carpinetum</i>)</p> <p>Zapis w projekcie:</p> <p>Monitoring w oparciu o metodykę GIOŚ. W 10 roku obowiązywania planu. Nadl. Gryfino, oddz. 315 k Nadl. Gryfino, oddz. 86 h, dz. 232 obr. Glinna (półwysep nad J. Glinna) oraz 3 inne, losowo wybrane płyty siedliska.</p> <p>Uwaga:</p> <p><i>W Nadleśnictwie Gryfino nie ma wydzielenia</i></p>	<p>9160 Grąd subatlantycki (<i>Stellario-Carpinetum</i>)</p> <p>Uwagę uwzględniono. Dokonano korekty wydzielenia 315 k na „315 h”.</p> <p>9190 Kwaśne dąbrowy (<i>Quercetea roboretica</i>)</p> <p>Uwagę uwzględniono. Wydzielenie 86 b</p>

	<p>315k.</p> <p>9190 Kwaśne dąbrowy (<i>Quercetea robori-petraeae</i>)</p> <p>Zapis w projekcie:</p> <p>Monitoring w oparciu o metodykę GIOŚ. W 10 roku obowiązywania planu. Nadl. Gryfino, oddz. 86 b, dz. 124 obr. Dąbie 144 (Park leśny Zdroje, przy ul. Hubalczyków), Nadl. Gryfino, oddz. 314 f oraz 3 inne, losowo wybrane płyty siedliska.</p> <p>Uwaga:</p> <p><i>Według weryfikacji siedlisk przyrodniczych w Nadleśnictwie Gryfino, wykonanej w 2016 r. przez dr hab. Pawła Rutkowskiego z Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, oddz. 86b nie stanowi siedliska przyrodniczego 9190. Wobec czego należy usunąć z monitoringu tą powierzchnię.</i></p> <p>91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albofragilis</i>, <i>Populetum albae</i>, <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródliskowe</p> <p>Zapis w projekcie:</p> <p>Monitoring w oparciu o metodykę GIOŚ. W 10 roku obowiązywania planu. Nadl. Gryfino, oddz. 249 a (rezerwat Bukowe Zdroje), Nadl. Gryfino, oddz. 260 a, Nadl. Gryfino, oddz. 133 b, Nadl. Gryfino, oddz. 131 d, Nadl. Gryfino, oddz. 119 cx (rezerwat Buczynowe Wąwozy) oraz 10 innych losowo wybranych płątów siedliska.</p> <p>Uwaga:</p> <p><i>W Nadleśnictwie Gryfino nie ma wydzielania 119cx.</i></p> <p>91I0 Ciepłolubne dąbrowy <i>Quercetalia pubescenti-petraeae</i></p> <p>Zapis w projekcie:</p> <p>Monitoring w oparciu o metodykę GIOŚ. W 10 roku obowiązywania planu. dz. nr 6, obr.</p>	<p>usunięto z projektu.</p> <p>91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albofragilis</i>, <i>Populetum albae</i>, <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródliskowe</p> <p>Uwagę uwzględniono. Dokonano korekty wydzielania 119 cx na „119 i”.</p> <p>91I0 Ciepłolubne dąbrowy <i>Quercetalia pubescenti-petraeae</i></p> <p>Uwagę uwzględniono. Dokonano korekty wydzielania 277 m na „277 l”.</p>
--	---	---

		<p>Dąbie 138 (między ulicami Działdowską a Palmirską), Nadl. Gryfino, oddz. 277 m</p> <p>Uwaga:</p> <p><i>Siedlisko 9110 występuje w oddz. 277l.</i></p>	
21.	RDLP w Szczecinie	<p>Załącznik nr 1</p> <p>Dotyczy następujących przedmiotów ochrony: 9110, 9130, 9160, 9190, 91E0, 1308, 1324</p> <p>Zapisy w projekcie:</p> <p>Zagrożenie istniejące: B02.04 - usuwanie martwych i umierających drzew</p> <p>Opis: - dla 9110, 9130, 9160: brak lub niedostatek martwego drewna w ekosystemie, ew. zostawiona tylko gałęziówka, brak zróżnicowania (martwego drewna grubego, zarówno stojącego jak i leżącego, wywrotów i złomów), - dla 9190, 91E0: niedostatek martwego drewna, - dla 1308, 1324: niedostatek starodrzewów i martwych drzew stojących ograniczające dostępność schronień dla nietoperzy.</p> <p>Uwaga:</p> <p><i>Wnosimy o usunięcie zapisów z zagrożeń istniejących. W ramach prowadzonej gospodarki leśnej pozostawiane są drzewa biocenotyczne oraz fragmenty starodrzewu (biogrupy) do naturalnego rozkładu w celu zachowania bioróżnorodności. Nadleśnictwo Gryfino wyznaczyło również drzewostany, które zostały wyłączone z użytkowania (tzw. ekosystemy referencyjne). Dotychczasowe działania w tym zakresie są wystarczające.</i></p>	<p>Uwagi w części uwzględniono.</p> <p>Projekt zarządzenia nie obejmował swym zakresem merytorycznej korekty zagrożeń dla siedlisk przyrodniczych.</p> <p>Zapisy pozostawiono w pierwotnym brzmieniu z powodu braku zaktualizowanych danych nt. siedliska w obszarze. Należy także nadmienić, iż zupełnie naturalną jest sytuacja formułowania zagrożeń istniejących lub potencjalnych związanych z gospodarką leśną dla leśnych siedlisk przyrodniczych podobnie jak na terenach rolniczych formułuje się zazwyczaj zagrożenia związane z rolnictwem. Zagrożenie istniejące B02.04 dla mopka przeniesiono do potencjalnych.</p> <p>Wskazywanie zagrożeń potencjalnych jest istotne z punktu widzenia ew. działań w przyszłości.</p> <p>Zagrożenie istniejące dla nocka dużego B02.04 usunięto. Jest to uwarunkowane biologią gatunku, który na</p>

			schronienia nie wykorzystuje starych i obumierających drzew.
22.	RDLP w Szczecinie	<p>Załącznik nr 1</p> <p>Dotyczy następujących przedmiotów ochrony: 9110, 9130</p> <p>Zapisy w projekcie:</p> <p>Zagrożenie istniejące: B02.01.01 - odnawianie lasu po wycince (drzewa rodzime) G05.01 - wydeptywanie, nadmierne użytkowanie</p> <p>Opis: B02.01.01 - dla 9110 - przy inicjowaniu odnowień za pomocą talerzowania gleby, brak płatów nienaruszonego runa powoduje duże straty wśród gatunków typowych dla siedliska i ułatwia inwazję gatunku obcego - niecierpka drobnokwiatowego oraz apofitów (głównie jeżyn i trzcinnika piaskowego). Podobnie niszczenie siedlisk gatunków typowych następuje podczas orki poprzedzającej odnowienie sztuczne drzewostanu. G05.01 - dla 9110 - młodniki i tyczkowiny bukowe o uproszczonej strukturze drzewostanu i ubogim runie zajmujące rozległe powierzchnie. Lasy intensywnie wydeptywane, pocięte szlakami, rozjeżdżane quadami, rowerami górskimi. Rębnia gniazdowa, ekspansja roślinności porębowej (trzcinnik pospolity). Małe, izolowane płaty siedliska po włączeniu ich w całości w rozległą powierzchnię manipulacyjną objętą rębnią IIa i skutecznym zainicjowaniu odnowienia tracą swe cechy i gatunki typowe (pod rozległymi młodnikami bukowymi zaciera się zróżnicowanie siedliskowe w buczynach). Podobnie małe płaty mogą zostać zniszczone po realizacji rębni gniazdowej. Brak (znikomy udział) luk i halizn (do 15 arów) porośniętych trawami, orlicą, wrzosem, ew. zarastających krzewami, osiką i brzożami. - dla 9130 - homogenizacja siedliska poprzez realizację rębni częściowych wielkopowierzchniowych na rozległych obszarach i inicjowanie tych zabiegów w</p>	<p>Uwagi nie uwzględniono.</p> <p>Projekt zarządzenia nie obejmował swym zakresem merytorycznej korekty zagrożeń dla siedlisk przyrodniczych.</p> <p>Zapisy pozostawiono w pierwotnym brzmieniu z powodu braku zaktualizowanych danych nt. siedliska w obszarze. Należy także nadmienić, iż zupełnie naturalną jest sytuacja formułowania zagrożeń istniejących lub potencjalnych związanych z gospodarką leśną dla leśnych siedlisk przyrodniczych podobnie jak na terenach rolniczych formułuje się zazwyczaj zagrożenia związane z rolnictwem..</p>

kolejnych, blisko siebie położonych wydzieleniach w krótkich odstępach czasu, bez pozostawiania płatów lasu z zachowanym i zwartym drzewostanem macierzystym wraz z runem i gatunkami typowymi dla siedliska. Niekorzystne dla siedliska skutki ma wprowadzanie dębów w następstwie rębni gniazdowych (niekorzystny efekt nie tylko krótkoterminowy, ale też przy uzyskanym zwartym drzewostanie dębowym w miejscu takim następuje degeneracja siedliska). Przy inicjowaniu odnowień za pomocą talerzowania gleby, brak płatów nienaruszonego runa powoduje duże straty wśród gatunków typowych dla siedliska i ułatwia inwazję gatunku obcego - niecierpka drobnokwiatowego oraz apofitów (głównie jeżyn). Brak (znikomy udział) luk i halizn (do 15 arów) porośniętych trawami, pokrzywami, jeżynami, zaroślami czarnego bzu, wierzby iwy i osikami. Młodniki i tyczkowiny bukowe o uproszczonej strukturze drzewostanu i ubogim runie.

Uwagi:

Wnosimy o usunięcie zapisów z zagrożeń istniejących. Odnawianie drzewostanów stanowi gwarancję zachowania ciągłości leśnych formacji roślinnych i jako takie, powinno być postrzegane w dłuższej perspektywie jako sposób zachowania siedlisk przyrodniczych. Faza ta zapewnia o tym, że zachowana będzie trwałość lasu, co jest równoznaczne z ciągłością utrzymania siedliska przyrodniczego. Zmiany w runie mają charakter przejściowy, dynamiczny i zależny od fazy rozwojowej drzewostanu i nie mają charakteru trwałego. Natomiast młodniki i tyczkowiny bukowe naturalnie występują w uproszczonej strukturze drzewostanu i ubogim runie, gdyż charakteryzują się dużym zwarcie dla prawidłowego rozwoju. Informujemy, że drzewostany stanowiące siedlisko przyrodnicze 9130 zagospodarowane są w większości rębnią

		częściową, jedynie w 7 wydzieleniach, wcześniej zainicjowanych kontynuowano rębnią gniazdową.	
23.	RDLP w Szczecinie	<p>Uwaga do załącznika nr 1:</p> <p><i>Brak zapisu w zagrożeniach istniejących/potencjalnych o zamieraniu drzew na skutek obniżenia poziomu wód, suszy RDLP w Szczecinie zwraca uwagę na pogorszący się stan zdrowotny drzewostanów bukowych w naszym regionie. Wystąpienie w ostatnich latach skrajnie niekorzystnych czynników abiotycznych, doprowadziło do ich silnego osłabienia. Obecnie obserwuje się zamieranie drzew bukowych powyżej 80 lat. Najczęściej widocznymi objawami jest defoliacja koron, drobnienie liści oraz rany zgorzelinowe tworzące się w strefie koron na zamierających pędach (konarach). Zamieranie ma charakter pojedynczych odsłoniętych drzew (często w strefie brzegowej drzewostanu) lub całych grup starodrzewia na powierzchniach. Osłabione drzewa atakowane i uszkodzone są m.in. przez szkodniki wtórne. Jediną skuteczną metodą walki z owadami, które zasiedliły osłabione drzewa, jest ich wycięcie i szybkie wywiezienie z lasu, aby zapobiec rozprzestrzenianiu się tych szkodników. Leśnicy odpowiedzialni są ustawowo za stan sanitarny lasów, dlatego też trzeba podejmować odpowiednie działania, które zapewnią trwałość utrzymania lasów, a tym samym siedlisk przyrodniczych.</i></p>	<p>Uwagi nie uwzględniono.</p> <p>Projekt zarządzenia nie obejmował swym zakresem merytorycznej korekty zagrożeń dla siedlisk przyrodniczych, zapisy pozostawiono w pierwotnym brzmieniu. W przyszłości, przy ponownym tworzeniu zarządzenia w sprawie PZO RDOŚ rozważyć dodanie niniejszego zagrożenia dla siedlisk w obszarze.</p>
24.	RDLP w Szczecinie	<p>Załącznik nr 2</p> <p>Dotyczy następujących przedmiotów ochrony: 9110, 9130, 9160, 9190, 91E0</p> <p>Cele dotyczące następujących wskaźników stanu ochrony: wiek drzewostanu (udział starodrzewu), martwe drewno (łącznie zasoby) martwe drewno wielkowymiarowe, mikrosiedliska drzewne.</p> <p>Uwaga:</p>	<p>Uwagi nie uwzględniono.</p> <p>Uwaga bardzo ogólna. Określając cele opierano się na dotychczasowych, nie aktualizowanych danych na temat siedlisk w obszarze. Utrzymanie założonej wartości oceny wskaźników w świetle tych danych nie wydaje</p>

	<p><i>W okresie obowiązywania planu zadań ochronnych nie jest możliwe osiągnięcie założonego celu we wskazanych parametrach i wskaźnikach na określonych powierzchniach, gdyż jest to proces rozłożony w czasie (20-40 lat), zależny od dynamiki roślinności, starzenia się drzew i tym samym zwiększania zasobów martwego drewna.</i></p>	<p>się być zagrożone. Wg RDOŚ założone cele są już osiągnięte lub są bliskie osiągnięcia w obszarze. Zarówno Nadleśnictwo jak i RDLP nie przedstawiły w sposób merytoryczny przyczyn braku możliwości utrzymania lub osiągnięcia założonych celów.</p>
--	--	--

Projekt zmiany zarządzenia został uzgodniony, w trybie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2022 r., poz. 135), z Wojewodą Zachodniopomorskim, pismem znak: P-1.0522.26.2022.KD z dnia 20.12.2022 r.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
w Szczecinie
Aleksandra Stodulna
/dokument podpisany cyfrowo/